

ARKLIŲ STRONGILŲ REZISTENTIŠKUMAS IR ELIMINACIJA DEHELMINTIZUOJANT DU KARTUS

Antanas Vyšniauskas, Vida Kaziūnaitė, Asta Pereckienė, Saulius Petkevičius
Parazitologijos laboratorija, Lietuvos veterinarijos akademijos Veterinarijos institutas
Laboratory of Parasitology, Veterinary Institute of Lithuanian Veterinary Academy,
Mokslininkų g. 12, LT-08662 Vilnius, Lithuania; tel./faks. 8 52 72 97 27; el. paštas: helmint@ktl.mii.lt

Santrauka. Helmintų atsparumas antihelmentikams dabar dažniausiai vertinamas helmintų kiaušinėlių skaičiaus sumažėjimo metodu (HKSS). Šis vertinimo metodas yra netiesioginis, nes įvertinamas ne helmintų, bet sumažėjęs išskiriamų kiaušinėlių skaičius. Mūsų atlikto eksperimento tikslas – ištirti antihelmentikais fenbendazolu ir ivermektinu paveiktų helmintų eliminaciją bei palyginti du parazitologiniams tyrimams naudotinus metodus. Norėjome išsiaiškinti, ar kiaušinėlių skaičiaus sumažėjimo dydis koreliuoja su pačių helmintų skaičiaus sumažėjimo dydžiu.

Eksperimentas atliktas SP UAB Vilniaus žirgynas, kuriame HKSS metodu buvo nustatytas strongilų atsparumas fenbendazolui. Eksperimentuota su 4 arkliais (trys bandomieji ir kontrolinis). Bandomieji arkliai dehelmintizuoti antihelmentiku fenbendazolu, skiriant po 7,5 mg/kg kūno masės. Po 13–14 parų jiems skirta ivermektino – po 0,2 mg/kg kūno masės. Kontrolinis arklys nedehelmintizuotas. Prieš dehelmintizuojant fenbendazolu, bandomųjų arklių 1 g išmatų rasta vidutiniškai 831 strongilų kiaušinėlis, o praėjus 13–14 parų – 78 kiaušinėliai. Dehelmintizavus fenbendazolu, visų eksperimentinių arklių išmatose rasta strongilų kiaušinėlių, tuo tarpu dehelmintizavus ivermektinu, strongilų kiaušinėlių išmatose jau nerasta trečią parą. Dehelmintizavus fenbendazolu, strongilai pradėjo skirtis po 16–22 valandų ir baigė skirtis praėjus 57–116 valandų. Dehelmintizavus ivermektinu, eliminavimas prasidėjo 12–16 valandą ir baigėsi praėjus 48–54 valandoms. Fenbendazolu dehelmintizuotų arklių išmatose išsiskyrė 60 447 strongilai, o dehelmintizavus ivermektinu, jų išsiskyrė 26.975. Fenbendazolo intesefektyvumas (IE) pagal išsiskyrusių kiaušinėlių skaičiaus sumažėjimą siekė 94,5%, 86,3%, ir 83,1% atitinkamai trijų eksperimentinių arklių (vid. 90,7%), o pagal helmintų skaičiaus sumažėjimą buvo gerokai mažesnis ir siekė atitinkamai 81,4%, 67,1%, ir 48,1% (vid. IE 65,5%).

Taigi manome, kad dehelmintizuojant arklius dviem antihelmentikais ir įvertinus strongilų skaičiaus sumažėjimą, objektyviau galima įvertinti šių helmintų atsparumą antihelmentikams. Šis būdas būtų pigesnis ir prieinamesnis palyginti su helmintologinio skrodimo metodu, tačiau šioms prielaidoms patvirtinti reikalingi tolesni tyrimai.

Raktažodžiai: strongilai, eliminacija, antihelmentikai, rezistentiškumas.